10366

ՀՍՍՌ Ա.Ի. ՄՅԱՍՆԻԿՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՌԵՍՊՈՒԲԼԻԿԱԿԱՆ
ԳՐԱԴԱՐԱՆ

ԳՐԱԴԱՐԱՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՄԵԹՈԴԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆ

ԳՐԱԴԱՐԱՆՆԵՐԻ ԱՇԽԱՏԱՆՔԸ ՍՄԿՊ XXI ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԻ ՆԱԽՕՐՅԱԿԻՆ

(Մեթոդական ցուցակ)

021
Շ-16

ԵՐԵՎԱՆ 1958

© National Library of Armenia OCR by Portmind

22 MAY 2009

ՀՍՍՌ Ա.Հ. ՄՅԱՍՆԻԿՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՌԵՍՊՈՒԲԼԻԿԱԿԱՆ
ԳՐԱԴԱՐԱՆ

ԳՐԱԴԱՐԱՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՄԵԹՈԴԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆ

ԳՐԱԴԱՐԱՆՆԵՐԻ ԱՇԽԱՏԱՆՔԸ ՍՄԿՊ XXI ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԻ ՆԱԽՕՐՅԱԿԻՆ

(Մեթոդական նամակ)

ԵՐԵՎԱՆ 1958

© National Library of Armenia

12 JUL 2013

Կազմեց՝ Ալ. Շահազիզյան
Խմբագրեց՝ Ա. Թիրաբյան

ГОСУДАРСТВЕННАЯ РЕСПУБЛИКАНСКАЯ БИБЛИОТЕКА
АРМ. ССР им. АЛ. МЯСНИКЯНА
Методический отдел библиотековедения

Работа библиотек накануне
XXI съезда КПСС
(Методическое письмо)

Составитель: А. П. ШАХАЗИЗЯН
Редактор: А. М. ТИРАБЯН

(На Армянском языке)
ЕРЕВАН—1958

Տեխն. խմբագիր և
կոնտրոլ սրբագրիչ՝ Կ. Գևորգյան

2007

ՎՖ 08946 Պատվեր 715 Տպաքանակ 1500

Հանձնված է արտադրության 19 XI 1958 թ.։
Ստորագրված է տպագրության ... 1958 թ.։
Տպագր. 1 մամ., հրատարակչական 0,8 մամուլ։

Հայպետուսմանկհրատի տպարան, Երևան, Տերյան փ. № 127

ՀՍՍՀ ... ԲԻԲԼԻՈՏԵԿԱ
ՀՍՍՀ-Арм.ССР
им. А. Мясникяна
ՄՅԱՍՆԻԿՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ
1629-2004

ԳՐԱԴԱՐԱՆՆԵՐԻ ԱՇԽԱՏԱՆՔԸ ՍՄԿՊ XXI ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԻ ՆԱԽՕՐՅԱԿԻՆ

Քաղաքական ու աշխատանքային աննախընթաց ոգևորությամբ է համակված մեր մեծ հայրենիքը։ Սովետական Միության Կոմունիստական պարտիայի Կենտրոնական Կոմիտեի 1958 թվականի նոյեմբերի 12-ին տեղի ունեցած պլենումը քննության առավ և հավանություն տվեց ՍՄԿՊ XXI համագումարին ընկեր Ն. Ս. Խրուշչովի՝ «ՍՍՌՄ ժողովրդական տնտեսության զարգացման 1959—1965 թվականների կոնտրոլ թվերը» զեկուցման թեզիսների նախագծին և «Կյանքի հետ դպրոցի կապն ամրապնդելու և երկրում ժողովրդական կրթության սիստեմի հետագա զարգացման մասին» ՍՄԿՊ Կենտկոմի և ՍՍՌՄ Մինիստրների Սովետի թեզիսների նախագծին։

ՍՄԿՊ XX համագումարից հետո անցած ժամանակաշրջանում Սովետական Միության սոցիալիստական էկոնոմիկան, գիտությունը և կուլտուրան մի նոր հսկայական առաջընթաց քայլ կատարեցին։ Անշեղորեն բարձրանում է աշխատավորների բարեկեցությունը։ Երկրի ժողովրդական տնտեսության զարգացման վերաբերյալ համագումարի ընդունած որոշումները հաջողությամբ կատարվում են։

Ներկայումս Սովետական Միությունը արդյունաբերական արտադրանքի արտադրությամբ ետ է թողել Եվրոպայի կապիտալիստական բոլոր երկրները և խնդիր է դնում հասնել Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներին։ Սովետական Միությունը ԱՄՆ-ից առաջ է անցնում ինչպես երկաթաքարի, ածխի, նավթի, չուգունի, պողպատի, ցեմենտի, բրդե գործվածքների արտադրության աճման տեմպերով, այնպես էլ արտադրության աճմամբ։ Էլեկտրաէներգիայի արտադրությամբ, գազի հանույթով և կոշիկի արտադրությամբ

© National Library of Armenia

ՍՍՌՄ-ն ԱՄՆ-ից անցել է աճման տեմպերով, բայց դեռ նրան պիջոամ է այդ արտադրանքի ամենամյա բացարձակ աճմամբ: Մենք առաջ ենք շարժվում զգալիորեն ավելի արագ, քան կապիտալիստական երկրները: Քառասուն տարում՝ 1918 թվականից մինչև 1957 թվականը ՍՍՌՄ-ում արդյունաբերական արտադրանքի աճման տարեկան միջին տեմպը կազմել է 10 տոկոս, ԱՄՆ-ում՝ 3,2 տոկոս, Անգլիայում՝ 1,9, Ֆրանսիայում՝ 3,2 տոկոս:

Տնտեսության սոցիալիստական սիստեմի առավելությունները, որոնք ապահովում են մեր էկոնոմիկայի պլանաչափ և արագ զարգացումը, տեմպերի բնագավառում մեր գերազանցությունը ճշմարիտ գրավական են, որ մոտ ապագայում ՍՍՌՄ-ն ԱՄՆ-ին կգերազանցի արդյունաբերական արտադրության մակարդակով:

Գյուղատնտեսության շեշտակի վերելքի ուղղությամբ պարտիայի ձեռնարկած միջոցառումների շնորհիվ հսկայական հաջողություններ ձեռք բերվեցին գյուղատնտեսական արտադրության գործում: Գյուղատնտեսության հետագա զարգացման այն լայն ծրագիրը, որ մշակել էին ՍՄԿՊ Կենտկոմի Սեպտեմբերյան պլենումը (1953 թվական), ՍՄԿՊ XX համագումարը և պարտիայի Կենտկոմի հաջորդ պլենումները, հաստատակամորեն կենսագործվում և իր հիանալի պտուղներն է տալիս:

Արդեն անցյալ տարի Սովետական Միությունը գյուղատնտեսության արտադրության մի շարք մթերքներով մոտեցավ ԱՄՆ-ի գյուղատնտեսական արտադրության ծավալին, իսկ մի քանի մթերքներով արդեն հասել և նույնիսկ գերազանցել է ԱՄՆ-ում այդ մթերքների արտադրության ներկայիս մակարդակը:

Ժողովրդական տնտեսության բոլոր ճյուղերի զարգացման աչքի ընկնող հաջողությունների հիման վրա զգալիորեն աճել է ՍՍՌՄ ազգային եկամուտը, անշեղորեն բարձրանում է աշխատավորների բարեկեցությունը, բոլոր կերպով զարգանում են սովետական գիտությունը և կուլտուրան: Ընդհանուր ճանաչում ստացան և ամբողջ առաջադեմ մարդկության իսկական հիացմունքը առաջ բերեցին սովետական գիտնականների, մեր ամբողջ ժողովրդի կատարած մեծագործությունները:

Սովետական ժողովուրդը իրավամբ հպարտանում է վերջին ժամանակներում մեր երկրի ձեռք բերած հաղթանակներով: Այդ պատմական հաղթանակները պարտիայի, նրա լենինյան Կենտ-

րոնական Կոմիտեի իմաստուն ղեկավարության արդյունքն են, հարազատ կոմունիստական պարտիայի շուրջը սերտորեն համախմբված՝ բազմազգ Սովետական Միության բոլոր ժողովուրդների հերոսական աշխատանքի արդյունքը:

ՍՄԿՊ XX համագումարում նշվեց, որ անհրաժեշտ է մշակել մեր երկրի էկոնոմիկայի ու կուլտուրայի զարգացման մի քանի հնգամյակի հեռանկարային պլանը: Մի շարք կարևորագույն ճյուղերի վերաբերյալ այդ պլանի որոշ ցուցանիշների նախնական նշումները, որոնց վրա աշխատում են մեր պլանային օրգանները, ցույց են տալիս, թե այժմ մեր երկիրը ինչպիսի վիթխարի առաջընթաց քայլ կարող է անել իր ժողովրդական տնտեսության զարգացման գործում: Առաջիկա համագումարը նոր, էլ ավելի պայծառ հեռանկարներ է բացում մեր երկրի հզոր առաջընթացի համար:

Այժմ երբ մեր մեծ Հայրենիքում պարտիայի XXI համագումարի պատվին սոցիալիստական լայն մրցություն է ծավալվել, սովետական մարդիկ ձգտում են աշխատանքային նոր սխրագործություններով նշանավորել հարազատ պարտիայի համագումարը: Գրաքանների և կուլտուրայի մեր մյուս օբյեկտների խնդիրն է՝ ամեն կերպ աջակցել այդ մրցության լայն ծավալմանը, պրոպագանդել նորն ու առաջավորը: Անցկացնել դեկուցումներ, զրույցներ ու բարձրաձայն ընթերցանություններ, կազմակերպել գրքային ցուցահանդեսներ, առաջավոր փորձի փոխանակման ու հանդիպման երեկոներ: Աշխատանքի բոլոր փորձված միջոցներով պետք է լայնորեն պրոպագանդել սովետական ժողովրդի, մեր ռեսպուբլիկայի ձեռք բերած նվաճումները:

Համոզիչ փաստերով պետք է ցույց տալ Սովետական Միության և կապիտալիստական երկրների միջև գոյություն ունեցող խոշոր մրցության մեջ ՍՍՌՄ-ի ունեցած բացարձակ գերազանցությունը: ՍՄԿՊ XX համագումարից հետո անցած ժամանակամիջոցում կոմունիստական պարտիայի իմաստուն ղեկավարության շնորհիվ սոցիալիստական տնտեսությունն ապրեց աննախընթաց զարգացում ու ծաղկում: XX համագումարից հետո անցած առաջին երկու տարում այդ արդյունաբերության արտադրանքը ՍՍՌՄ-ում ավելացել է 22 տոկոսով: Արագ քայլերով են ընթանում տեմպերը հատկապես ծանր արդյունաբերության մեջ:

Տարեց-տարի երկրում աճում է ցորենի համախառն և ապրան-

© National Library of Armenia

քային արտադրությունը, գնալով ավելի է թարձրանում գյուղատնտեսության տեխնիկական մակարդակը: Յուրացվեցին 36 միլիոն հեկտար նոր հողեր: Արդյունավետ կերպով աճում է անասնապահությունը: Արտադրական ուժերի բուռն ծաղկման շնորհիվ հաջողությամբ վճռվում է ՍՍՌՄ տնտեսական խնդիրը ապահովելու հնարավորությունը՝ նյութական բարիքների առատություն ստեղծելու համար: Շնորհիվ պարտիայի անդուլ հոգատարության, անշեղորեն բարձրանում է ժողովրդի նյութական բարեկեցությունը: Աճում է բանվորների և ծառայողների ռեալ աշխատավարձը, կոլտնտեսականների եկամուտները: Ձեռնարկվում են խոշոր միջոցառումներ աշխատանքի պայմանները ու կենցաղը բարելավելու, աշխատավորության առողջությունը պահպանելու ուղղությամբ: Վիթխարի թափ ստացավ բնակարանային շինարարությունը:

Բուռն կերպով զարգացել է սովետական գիտությունն ու կուլտուրան: Մեր գիտնականները, ինչպես տևսանք, նոր գարագլուխ բացեցին տիեզերքը նվաճելու ուղղությամբ: Սովետական գիտության ու կուլտուրայի հետագա զարգացման համար մեծ նշանակություն ունեցավ ընկեր Խրուշչովի «Ժողովրդի կյանքի հետ կապի ամրապնդման ու արվեստի սերտ կապի համար» ՍՄԿՊ Կենտկոմում հրավիրված գրողների խորհրդակցությունում ունեցած ելույթը:

Կոմունիստական պարտիայի իմաստուն արտաքին քաղաքականության շնորհիվ մեծապես աճել է մեր Հայրենիքի միջազգային հեղինակությունը: Այժմ սովետական ողջ ժողովուրդը, որը սոցիալիստական շինարարության թնդագավառում հասել է համաշխարհային պատմական հաղթանակների, պատրաստվում է արժանավայել կերպով դիմավորելու ՍՄԿՊ XXI համագումարը, որը մեծ հեռանկարներ է բացում մեր երկրի նոր, հզոր վերելքի համար: Արդյունաբերության ձեռնարկությունների և կառույցների բանվորները, ծառայողներն ու շինարարները, տրանսպորտի, կապի և գյուղատնտեսության աշխատողները աշխատանքային նոր հաջողություններով են դիմավորում ՍՄԿՊ XXI և Հայաստանի կոմպարտիայի XX համագումարները:

Այս պայմաններում արտակարգ կերպով մեծանում է գրադարանների և մյուս կուլտուր-լուսավորական հիմնարկների դերը և նրանց պատասխանատվությունը, որպես պրոպագանդիստների, որոնք պետք է ցույց տան կոմունիստական շինարարության գործում Սովետական Միության ձեռք բերած նվաճումները: Գիտակցելով իրենց առջև ծառացած խնդիրների կարևորությունը, գրադարանները նույնպես պատրաստվում են արժանավայել կերպով դիմավորել ՍՄԿՊ XXI համագումարը:

Կատարելով պարտիայի XX համագումարի ցուցումները, շատ գրադարաններ դարձել են պարտիական կազմակերպությունների քաղ. մասսայական և կուլտուր-լուսավորական աշխատանքի իսկական կենտրոններ և ակտիվորեն օգնում են այն որոշումների ու խնդիրների հաջող կենսագործմանը, որոնք վերաբերում են իրենց շրջանի, քաղաքի ու ռեսպուբլիկայի կյանքին, արդյունաբերության, գյուղատնտեսության հետագա առաջընթացին, կուլտուրական շինարարությունը և այլն: Այստեղ նրանք ամենատարբեր հարցերի շուրջը կազմակերպում են զեկուցումներ ու դրույցներ, ցուցահանդեսներ, գրքի տեսություններ և ուրիշ շատ միջոցառումներ, որոնք ընդլայնում են մասնակիցների աշխարհայացքը, բարձրացնում կրթական մակարդակը, մարդկանց դաստիարակում կոմունիստական բարոյականության բարձր սկզբունքներով: Այդ ժամանակամիջոցում զգալիորեն ավելացել և բարելավվել են գրքային ֆոնդերը, լավացել է ընթերցողների սպասարկման գործը: Գիրքը լայնորեն մտել է ժողովրդի մեջ: Շատ բանվորներ և կոլտնտեսականներ ավելի շատ են կարդում հասարակական-քաղաքական, գիտա-բնագիտական գրքեր:

Առաջավոր փորձի փոխանակման ուղղությամբ կոնկրետ նախաձեռնություն են հանդես բերել մեր ռեսպուբլիկայի մի շարք գրադարաններ, ինչպես օրինակ՝ Երևանի, Լենինականի, Գորիսի քաղաքային, Ղազաղանի, Ժդանովի, Զրդիի գյուղական, Շամշադինի, Ստեփանավանի, Մարտունու շրջանային գրադարանները, որոնք վերջին գրադարանային սեմինարի ժամանակ պատշաճ տեղ գրավեցին և հասարակության ուշադրությանն արժանացան:

Առաջավոր փորձի ընդհանրացումը կարևոր խնդիր է մեր գրադարանային աշխատողների համար: Գլխավորն այն է, որ օպերատիվ կերպով մատաններին հասցվի, թե ինչպես պետք է լավ նախապատրաստվել ՍՄԿՊ XXI համագումարին, բացատրել նրա միջազգային նշանակությունը, գրականության միջոցով ցույց տալ մեր երկրի մեծագույն հաջողությունները, որ ձեռք է բերվել պարտիայի ղեկավարությամբ: Լայնորեն պրոպագանդել արդյունարա-

© National Library of Armenia

© National Library of Armenia

թության և գյուղատնտեսության նորարարների փորձը։ Այս խնդիրները պետք է իրագործել գրադարանային աշխատանքի բոլոր միջոցներով։

ՍՄԿՊ XXI համագումարի նախապատրաստման այս շրջանում շատ ավելի է բարձրանում սովետական մարդկանց հետաքրքրությունը դեպի մարքսիզմ-լենինիզմի թեորիան, դրա հետևանքով աճում է մարքսիզմ-լենինիզմի հիմնադիրների աշխատությունները գրադարանի կողմից ակտիվ կերպով պրոպագանդելու պահանջը։

Առանձնակի ուշադրություն պետք է նվիրել Լենինի այն աշխատություններին, որոնք նվիրված են սոցիալիստական շինարարության հարցերին։ Հարկավոր է ընթերցողներին տալ գրականության հանձնարարականի ցանկեր նվիրված Վ. Ի. Լենինի կյանքին ու գործունեությանը։ Այդ նպատակով պետք է օգտագործել ՍՍՌՄ Վ. Ի. Լենինի անվան Պետական գրադարանի, ՀՍՍՌ Ալ. Մյասնիկյանի անվան Պետական ռեսպուբլիկական գրադարանի և այլ գրադարանների կողմից հրատարակված հանձնարարականի գրականության ցանկերն ու բիբլիոգրաֆիաները։

Պրոպագանդայի ընթացքում մեծ տեղ պետք է հատկացնել պարտիայի ու կառավարության որոշումներին, որոնք ուղղված են մեր երկրի էկոնոմիկայի ու կուլտուրայի հետագա վերելքին, Կոմունիստական պարտիայի դերին, որպես սովետական հասարակության ղեկավար և ուղղության տվող ուժի։

Պարտիայի ու կառավարության այդ փաստաթղթերը, Սովետական պետության ղեկավարների ճառերն ու ելույթները պետք է ամենուրեք հանձնարարվեն ընթերցողներին և անհատական գրույցի նյութ դառնան աբոնեմենտում և տեղ գտնեն այդ թեմայի շուրջը կազմակերպված ցուցահանդեսներում։

ՍՄԿՊ Կենտկոմի և Սովետական կառավարության ընդունած որոշումները XX և XXI համագումարների միջև ընկած ժամանակաշրջանում բնութագրվում են պարտիայի ու պետության վիթխարի ստեղծագործական աշխատանքով, այդ նյութերը պետք է հավաքել մի առանձին արկղում՝ «Մեզ պարտիան տանում է դեպի նորանոր հաղթանակներ» խորագրի տակ, ընթերցողներին թողնելով գրքի ազատ ընտրությունը։

Մեծ են մեր երկրի հաջողությունները կոմունիզմի կառուցման գործում, արդյունաբերության, գյուղատնտեսության, դիտության

ու կուլտուրայի ասպարեզում։ Այդ ուղղությամբ կարելի է կազմել հանձնարարականի գրականության ցանկեր ու ցուցահանդեսներ ժողովրդական տնտեսության բոլոր բնագավառներում ձեռք բերած տեխնիկական վիթխարի նվաճումների, ծանր արդյունաբերության, սև ու գունավոր մետաղների ձուլման բուռն աճի, քիմիական, ածխային, նավթի, գազի արդյունաբերության, ՍՍՌՄ-ի էլեկտրիֆիկացիայի բարձր տեմպերի և այլնի մասին։ Այս նյութերի շուրջը շուրջ պրոպագանդա պետք է ծավալել բոլոր գրադարաններում և առաջին հերթին հատկապես քաղաքային, մասսայական ու շրջանային այն գրադարաններում, որոնք գտնվում են արդյունաբերական շրջաններում։

Գյուղական գրադարանները մեծ դեր ունեն այն գրքերի պրոպագանդման խնդրում, որոնք պատմում են, թե ինչպես են գյուղատնտեսության աշխատողները գերակատարում XX համագումարի որոշումները, պարտիայի 1958 թվականի Փետրվարյան և Հունվարյան պլենումների որոշումները, հացի համախառն և ապրանքային արտադրության ավելացման, շաքարի ճակնդեղի, բամբակի հումքի, եգիպտացորենի բերքատվությունը բարձրացնելու, բնակչության մեկ շնչին ընկնող կաթի, մսի, յուղի արտադրությամբ ԱՄՆ-ին հասնելու ուղղությամբ։ Պետք է ցույց տալ, թե ինչպես է ավելացել կոլտնտեսականների եկամուտներն ու գյուղատնտեսական մթերքների արտադրությունը։ Այդ առթիվ հարուստ նյութեր կարելի է գտնել «Հայաստանի կոլտնտեսական» ամսագրում և մյուս պարբերականների էջերում։

Ընդհանուր վերելքի պայմաններում է սովետական ժողովուրդը դիմավորում պարտիայի արտահերթ XXI համագումարը։ Գրադարանները կոչված են օգնելու արդյունաբերության և գյուղատնտեսության աշխատողներին, կատարելագործելու աշխատանքի և արտադրության մեթոդները, արմատավորելու նորագույն տեխնիկան արտադրության մեջ։ Դրա հետ կապված, մեծ նշանակություն ունի առաջավոր ձեռնարկությունների ու կոլտնտեսությունների փորձը, արտադրության նորարարների նվաճումները։ Այդ նպատակի համար յուրաքանչյուր գրադարանի հանձնարարվում է կազմակերպել քարտարան կամ արկղ՝ «Առաջավորների փորձը բոլոր բանվորներին», «Առաջավորների փորձը բոլոր կոլ-

ատեսականներին» խորագրերով, որտեղից ընթերցողները կարող են ընտրել իրենց ցանկացած գիրքը:

Գրադարանը ակումբի հետ միասին կարող է նախապատրաստել և անցկացնել հանդիպման երեկոներ առաջավոր բանվորների կամ կոլտնտեսականների հետ, որտեղ նրանք փորձի փոխանակում կկատարեն, ունկնդիրներին կհաղորդեն իրենց աշխատանքի առաջավոր մեթոդները: Երեկոյի նախապատրաստման շրջանում, ինչպես ընդունված է, օգտակար կլինի բարձրաձայն ընթերցանություններ անցկացնել գրքերից ու հոդվածներից, որոնք ցուցադրում են աշխատանքի նորագույն ձևերն ու մեթոդները, հարկավոր է ցույց տալ առաջավորների ձեռք բերած տնտեսական արդյունքը, այդ առիթով ձևավորելով պլակատ և կազմելով համապատասխան հանձարարական գրականության ցանկեր:

Շատ գրադարաններ հաջողությամբ կազմակերպում են բանավոր ամսագրեր կամ տեխնիկական և գյուղատնտեսական գրքերի երեկոներ, որոնց միջոցով բանվորներն ու կոլտնտեսականները ոչ միայն ծանոթանում են լավագույն գրականության հետ, այլև իրենք են պատմում այն մասին, թե ինչպես են գրքերը օգնել իրենց յուրացնելու արտադրությունը, խորանալու իրենց մասնագիտության մեջ և լավ օգտագործելու տեխնիկան՝ կապված աշխատանքի արտադրողականության հետ: Առաջավոր փորձի փոխանակման պրոպագանդան հետաքրքիր են անցկացնում գյուղական մի շարք գրադարաններ: Ոչ մեծ թերթի վրա՝ նրանք տեղավորում են ավյալ առաջավորի ֆոտոնկարը և ինֆորմացիա՝ նրա աշխատանքի մասին, հետո գրում, բնարկում են այն գրքերը, որոնք օգնել են նրան հասնելու հաջողության և ցույց են տալիս, թե ինչ կարելի է կարդալ առհասարակ առաջավորների փորձի մասին այդ բնագավառում:

Ընթերցողները կենդանի հետաքրքրություն են ցուցաբերում մեր գիտնականների ձեռք բերած նվաճումների նկատմամբ: Այդ կապակցությամբ շատ գրքեր կարելի է ձեռք բերել միջգրադարանային աբոնեմենտով Ալ. Մյասնիկյանի անվան Պետական հանրապետական գրադարանից և շատ գրքեր ու ամսագրերի հոդվածներ էլ կարելի է գտնել տեղում: Այդ գրականությունը, որ պետք է ներկայացնել ընթերցողներին, պատմում են Երկրի սովետական առաջին արհեստական արբանյակի, միջմոլորամաքային բալիստիկ հրթիռի, աշխարհում առաջին ատոմային սառցահատի ստեղծման մասին: Նրանք հանդամանորեն շարադրում են գեոֆիզիկական տարվա կապակցությամբ Արկտիկայում և Անտարկտիկայում սովետական գիտնականների կատարած արժեքավոր ուսումնասիրությունները: Գիտական այս հայտնագործությունների վերաբերյալ հետաքրքրական, մատչելի նյութերը պետք է բոլոր միջոցներով հասցնել ընթերցողների տարբեր խմբերին, միշտ աչքի առաջ ունենալով նրանց կրթական մակարդակը:

ՍՄԿՊ XXI համագումարի նյութերի պրոպագանդման համար գրադարանները պետք է օգտագործեն աշխատանքի բոլոր ձևերը:

Հարկավոր է ձևավորել գրքային ցուցահանդեսներ հետևյալ թեմաներով: Սկզբում, համագումարի նախապատրաստման շրջանում. «Արժանավայել կերպով դիմավորենք ՍՄԿՊ XXI համագումարը» խորագրով: Համագումարից հետո անհրաժեշտ է վերակառուցել ցուցահանդեսը: «Սովետական՝ Միությամբ Կոմունիստական պարտիայի XXI համագումարը» խորագրի տակ պետք է ամփոփվեն համագումարի որոշումները և նրա վերաբերյալ հրապարակված նյութերը: Կարելի է առանձին թեմաների շուրջը նույնպես պնել ցուցահանդեսներ, ինչպես օրինակ՝ «Մեր արդյունաբերության հզոր առաջընթացը», «Քիմիան մեծ վերափոխումների ճանապարհին» կամ «Քիմիայի հրաշալիքները», «Քիմիան այսօր» և այլն:

Որպեսզի ընթերցողների առաջ լայնորեն բացվեն գրադարանի ֆոնդերը, նպատակահարմար և ուսանելի կլինի օգտվել առաջավոր գրադարանների փորձից. հետաքրքրվել, թե այդ աշխատանքը ինչպես է կազմակերպվում հարևան գրադարանում: Խորհուրդ է տրվում ընթերցողներին ընդառաջելու նպատակով, նրանց համար կազմակերպել բաց գրադարակներ հետևյալ վերնագրերի տակ. «Քե՛զ, հարազատ պարտիա, այն ամենը, ինչ ստեղծված է մեր ձեռքերով»: Այդպիսի գրադարակներում հավաքել հասարակական-քաղաքական, գիտա-մասսայական, ակնարկային, գեղարվեստական լավագույն և թարմ գրականությունը, որը բացահայտում է մեր սովետական իրականությունը, մեր առօրյան, մեր հաջողությունները: Գրքերի ընտրությունները հեշտացնելու համար կարելի է դասավորել ըստ թեմաների:

Գրադարանում նպատակահարմար է ունենալ գրականության առանձին քարտարան՝ «Դիմավորենք ՍՄԿՊ XXI համագումարը» խորագրով, իսկ համագումարից հետո նույնպես վերակառուցել այդ

© National Library of Armenia

© National Library of Armenia

քարտարանը, լրացնել համագումարի ընթացքում և նրանից հետո նոր տեսած նյութերով: Պետք է նաև ձևավորել պլակատ՝ «ՍՄԿՊ XX համագումարից դեպի XXI համագումարը» խորագրով: Այդ թեմայի շուրջը անցկացնել ընթերցանություններ և գրականության տեսություններ: Անհրաժեշտ է մեծ ուշադրություն նվիրել արտնեմենտում տարվող աշխատանքին, որտեղ ընթերցողների առանձին խմբերի համար անց են կացվում դրույցներ համագումարի նյութերի և նրան նվիրված գրքերի շուրջը: Խնամքով ու լավ պետք է պլանավորել աշխատանքը գրադարանի առանձին բաժիններում: Գրքի պրոպագանդայի գործում զգալի օգնություն կարող են ցույց տալ ընթերցողների հայտնած կարծիքները իրենց կարդացած գրքերի մասին:

Արդյունաբերության և շինարարության ղեկավարման վերակառուցումը է՛լ ավելի բարձրացրեց գրքի պրոպագանդայի նշանակությունը: Հատկապես մեր ռեսպուբլիկայում, Հայաստանի կոմպարտիայի ղեկավարությամբ աշխատավորների ձեռք բերած հաջողություններն ու նվաճումները լուսաբանելու ուղղությամբ մեծ աշխատանք ունեն կատարելու մեր գրադարանները: Այդ կապակցությամբ հարկավոր է գրադարանի ցուցահանդեսներում և քարտարաններում հատուկ տեղ հատկացնել ռեսպուբլիկայի, տվյալ շրջանի ու քաղաքի մասին եղած լավագույն գրականությանը: Անհրաժեշտ է ցուցադրել կենտրոնական, ռեսպուբլիկական ու շրջանային մամուլում լույս տեսած նյութերը, որոնք վերաբերում են արդյունաբերությանը, գյուղատնտեսությանը, կուլտուրային և ժողովրդական տնտեսության մյուս ճյուղերին: Պետք է ցուցադրել նաև այն նյութերը, որոնք վերաբերում են տվյալ վայրի ընդերքի հարստությանը, նրա բնությանը, կլիմային, պատմությանն ու էկոնոմիկային: Պետք է լայնորեն պրոպագանդել ընթերցողներին գավառագիտական գրականությունը: Պարտիական ու սովետական կազմակերպություններին տեղյակ պահել այդ գրքերի մասին, որոնք գտնվում են գրադարանում: Հարկավոր է ալբոմ կազմել թերթերի կտրվածքներից հետևյալ վերնագրով. «Մեր շրջանը իճչպես է դիմավորում ՍՄԿՊ XXI համագումարը»: Այստեղ պետք է հավաքել հոդվածների կտրվածքներ զանազան թերթերից, ինչպես նաև փաստեր, նշումներ, հետաքրքրական տեղեկություններ ու տվյալներ, որոնք լուսաբանում են մեր ռեսպուբլիկայի ու այն քաղաքի ու շրջանի կուլտուրական կյանքը, ուր գտնվում է տվյալ գրադարանը:

Պարտիայի առաջիկա համագումարի պատվին աշխատավորների կողմից ծավալված սոցմրցման մասին անհրաժեշտ է տեղյակ պահել ընթերցողներին, որի համար կարելի է պատրաստել բյուլետեն կամ ալբոմ այդ մրցության ընթացքը լուսաբանելու համար: Այդ ալբոմը կարելի է վերնագրել այսպես. «Մեր աշխատանքային ճվեՏերը պարտիայի համագումարին»:

Համագումարի նախապատրաստման շրջանում մեծ աշխատանք պետք է տանել նաև երիտասարդ բանվորների և կոլտնտեսականների, մեր պանծալի երիտասարդության հետ, որոնք կոմունիստական հասարակարգի ակտիվ կառուցողներն են հանդիսանում: Մեր սովետական երիտասարդության ոսկե ձեռներով կառուցվում են բազմաթիվ գործարաններ, շենքեր, հանքահորեր, դոմնային վառարաններ, քաղաքներ ու ավաններ: Երիտասարդության հայրենասիրական աշխատանքի շնորհիվ յուրացվեցին միլիոնավոր հեկտար խամ ու խոպան հողեր:

Դեռևս ավելի մեծ գործեր կան առջևում կատարելու կոմերիտականների ու երիտասարդության կողմից, որոնք սովետական ամբողջ ժողովրդի հետ միասին ընդգրկված են կոմունիստական շինարարության յոթնամյա հոյակապ պլանի կենսագործման աշխատանքներում, որը պետք է հաստատի ՍՄԿՊ XXI համագումարը: Այս գործում իր պատվավոր տեղն ունի Հայաստանի Լենինյան կոմերիտմիությունը, որի կատարած ախորժագործություններին նույնպես պետք է պատշաճ տեղ հատկացնել: Այս մեծ ու հոյակապ խնդիրները իրագործելու համար երիտասարդ սերունդը պետք է վերցնի այն լավագույնը, ինչ կատարված է մեր ժողովրդի կողմից: Երիտասարդ բանվորներին ու կոլտնտեսականներին հարկավոր է հանձնարարել ոչ մեծ և մատչելի գրականություն: Ինչպես օրինակ, Վ. Ի. Լենինի երկերը մեր երկրում սոցիալիզմի կառուցման մասին, բանվոր դասակարգի լավագույն մարդկանց մասին, ինչպես նաև Կոմերիտմիության երրորդ համագումարում Լենինի արտասանած պատմական ճառը, որտեղ մեծ առաջնորդի կողմից պատգամներ են տրված երիտասարդությանը: Անհրաժեշտ է այդ ամենը հասցնել երիտասարդ ընթերցողներին, այդ աշխատությունները հանձնարարել յուրաքանչյուրին: Երիտասարդ ընթերցողներին պետք է ծանո-

ծանոթ նաև այն գրականության հետ, որոնք բացահայտում են բանվոր դասակարգի բարձր բարոյական կերպարը, որտեղ պատմվում է կոմերիտականների, երիտասարդության աշխատանքային և մարտական հերոսությունների մասին, սոցիալիզմի մյուս երկրների սխրագործությունների մասին, որոնք սոցիալիզմ են կառուցում: Այս ամենը պետք է սեղանի դիրք դառնա, ուսումնասիրության աղբյուր մեր յուրաքանչյուր պատանու և աղջկա համար: Գրադարանավարները պետք է ակտիվ կերպով մասնակից դարձնեն երիտասարդ բանվորներին և կոլտնտեսականներին՝ ընթերցողական կոնֆերանսներին, արտադրության առաջավորների հանդիպման և գրքի քննարկման երեկոներին: Նրանց հետ պետք է գրականության ընթերցանություններ, դրույցներ անցկացնել երիտասարդության կյանքը պատկերող լավագույն գրքերի շուրջը: Կարևոր է ցուցահանդեսներ կազմակերպել, պլակատներ, ալբոմներ պատրաստել, թերթերի կտրվածքներից հղիապատկներ տարբել՝ «Երկրի պատանեկությունը հարազատ պատրիային», «Որտեղ երիտասարդություն է աշխատում, այնտեղ ամեն ինչ կստացվի» թեմաներով:

Երիտասարդության հետ տարվող աշխատանքում մեծ օգնություն կարող է ցույց տալ Ալ. Մյասնիկյանի անվան Պետական հանրապետական գրադարանի կողմից հրատարակված «Լենինյան կոմերիտմիության 40-ամյակը» նյութերի ժողովածուն և նրա ֆոնդերում գտնվող հարուստ գրականությունը, որից պետք է օգտվի յուրաքանչյուր գրադարան:

«ՍՍՌՄ ժողովրդական տնտեսության զարգացման 1959—1965 թվականների կոնտրոլ թվերը», որը հրապարակված է մամուլում և առանձին գրքով, ամենուրեք գտնվում է լայն հասարակայնության ուշադրության կենտրոնում: Առաջիկա յոթնամյակում ժողովրդական տնտեսության զարգացման պարտիայի ծրագիրը ընկեր Խրուշչովը անվանեց մեր երկրում կոմունիստական շինարարության փառապանծ ծրագիր: Սովետական մարդիկ թևավորված են վաղվա պայծառ հեռանկարներով, խանդավառված այդ հոյակապ նախադծումները կենսագործելու համար:

Մեր մեծ հայրենիքի բոլոր եղբայրական հանրապետությունների շարքում, առաջիկա յոթ տարիների ընթացքում հետագա հզոր զարգացում կապրի նաև մեր հանրապետությունը՝ Սովետական Հայաստանի ժողովրդական տնտեսությունը:

Հայկական ՍՍՌ-ում նախատեսված է քիմիական արդյունաբերության հետագա զարգացում՝ բնական գազի օգտագործման հիման վրա, ճշգրիտ մեքենաշինության ու սարքաշինության, ինչպես նաև մանդի ու թեթև արդյունաբերության զարգացում, էներգետիկ բազայի ամրապնդում:

Յոթնամյակում կապիտալ ներդրումների ծավալը հանրապետությունում կկազմի 12 միլիարդ ռուբլի՝ 2,2 անգամ շատ, քան 1952—1958 թվականներին: Արդյունաբերության համախառն արտադրանքը կաճի մոտավորապես 2,2 անգամ:

Հանրապետության էներգետիկ բազան ուժեղացնելու համար նախատեսվում է կառուցել և գործարկել բնական գազով աշխատող երկու էլեկտրակայան, ինչպես և ավարտել երկու հիդրոէլեկտրակայանների կառուցումը:

Գյուղատնտեսության ապրանքայնությունը նախատեսվում է 1965 թվականին 1957 թվականի համեմատությամբ խաղողի արտադրությունն ավելացնել մոտավորապես 2,9 անգամ, պտուղներինը՝ 3, ծխախոտինը՝ 1,4, թթենու շերամի բուժժինը՝ 1,7, մսինը՝ 2,1, կաթինը, 1,8 անգամ: Խաղողի և պտղատու այգիների տարածությունը կավելանա 44 հազար հեկտարով, զգալիորեն կընդլայնվի բարձրորակ գինիների ու կոնյակների արտադրությունը:

Մեր հանրապետության աշխատավորները, այդ թվում և կոմերիտականները ու երիտասարդները պատրաստ են անձնվեր հայրենասիրական աշխատանքով իրենց ավանդը ներդնել այդ մեծագույն խնդիրների կատարման, կոմունիզմի կառուցման հոյակապ ծրագրի կենսագործման վեհ պայքարում:

Այդ մեծ նախագծումների ծրագիրը աշխատավորությանը հասցնելու գործում այս մեթոդական նամակից օգտվելու հետ միասին, մեր գրադարանային աշխատողները պետք է ուշադիր հետևեն մամուլին և նոր լույս տեսնող գրականությանը, իրենց ձեռնարկումները հարստացնելով թարմ նյութերով ու տվյալներով, իրենց աշխատանքը դարձնելով ավելի բազմազան:

Այսպես օրինակ, հարկավոր է լայնորեն ինֆորմացիայի ենթարկել և պրոպագանդել «Կոմունիստական հասարակարգի ծավալուն կառուցման ծրագիրը» խորագիրը կրող «Պրավդայի» նոյեմբերի 17-ի առաջնորդողում բարձրացված հարցերը («Սովետական Հայաստան», 1958, 18 նոյեմբերի), համորեն օգտագործել թվական

© National Library of Armenia

տվյալները և բոլոր մյուս փաստերը, կազմել դիագրամաններ, պլակատներ, ցուցափեղկեր, քաղվածքներ և այլն։ Այդ տվյալները պետք է տեղին օգտագործել նաև կենդանի զրույցների, բարձրաձայն ընթերցանությունների, երեկոների կազմակերպման ժամանակ։

Հատկապես առանձին ուշադրություն պետք է նվիրել ՍՍՌՄ տնտեսական և կուլտուրական շինարարության արդյունքների, Սովետական Միության ժողովրդական տնտեսության զարգացման 1959—1965 թվականների հիմնական խնդիրների՝ արդյունաբերության, ծանր ինդուստրիայի, ժողովրդական սպառման ապրանքների արտադրության, սոցիալիստական գյուղատնտեսության զարգացման, կապիտալ ներդրումների, սովետական ժողովրդի բարեկեցության աճի, կոմունիստական դաստիարակության և մյուս հարցերի վրա։

Համագումարի աշխատանքներն ավարտելուց հետո, երբ արդեն բոլոր հիմնական նյութերը կգտնվեն ձեռքի տակ, ՀՍՍՌ Ալ. Մյասնիկյանի անվան Պետական գրադարանը կհրատարակի և տեղերը կուղարկի «ՍՄԿՊ XXI համագումարի որոշումների և նյութերի պրոպագանդան գրադարաններում»—մեթոդական ժողովածու, որը զգալի օգնություն կլինի մեր գրադարանների համար նրանց առօրյա աշխատանքում։

ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ
Гос. Библиотека
Арм.ССР
им. А. М...
ՄՅԱՍՆԻԿ... ԱՆՎ...

ՀՀ Ազգային գրադարան
NL0133824

© National Library of Armenia

© National Library of Armenia